

Naples, 22 Août 1601.

Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino D. Roberto S. R. E.
Card. Bellarmino.

Duo primum fuere, Illustrissime Domine, quae manum meam excitaverunt, ut Seripandi Cardinalis Commentaria in D. Pauli Epistolas ad Romanos et Galatas proelo traderem.....

Duo item potissimum, ut Nomini Tuo ea inscriberem, effecerunt: tum quia Marcelli Cervini Pont. Max. cujus memoria in omnium animis, nulla subsecutura oblivione, remansit, ex sorore nepos prodiisti: cui cum Seripando non vulgaris intercedebat necessitas: inprimis cum hic Eremitani Ordinis Prior Generalis, ille Protector, Augustinensem Familiam ea vigilantia et studio gubernarent, ut gubernando laudabili quadam aemulatione concertarent, uter esset altero vel amando ardentior, vel tutando promptior, vel exercitando exercitator atque utilior. Qua de re tunc vehementius salutiferam Crucem amplexabatur mea Religio, cum à Carê. Sanctae Crucis protegeretur: tunc eremum colebat delectabilius, cum sub hoc Hieronymo, illius Stridonensis exemplo, duceret vitam. Ad utrumque erat facile subditorum refugium, patens accessus: clarissimi ambo: Patres, ac Pastores ambo: unus in utrisque animus, quibus semper erat pietas una, doctrina una, una morum concordia et comitas; hinc assidua inter eos consuetudo; hinc singularis in utrisque observantia, in quibus et singularis relucebat humilitas. Testatum hoc faciunt sexcentae litterae familiares, fere coactae in sarcinas; quibus, etsi quovis scribendi genere uterentur, admixtus tamen semper inerat cum majestate lepor; rerum gerendarum, locorumque difficilium, tum maxime cum Tridentinum haberetur Concilium, mutua collatio, consilia mutua, exagitationes, adhortationes mutuae. Testantur et alia Epistolarum monumenta Politiani in Conventu D. Augustini à me, cum illius loci, annis proxime actis, regimen haberem, magna jucunditate perlectarum, et inter alias super-

/ ſtites ſcripturas honorifice aſſervatarum. Immo haec ipſa Commentaria probationi ſufficerent, et confirmationi; quae ipſemet non alii, quam ſuo Cervino dicavit: modoque, ſi nobiſcum viveret, quod tam ſubito ademptus eſſet avunculus, dicaret nepoti.

5 Tu vero (ſi rem ipſam conſideremus) quia contra haereticos, Lutheranos praecipue, totus fere ſermo dirigitur atque invehitur, in quos caeterosque temporis noſtri Tu Dux primarius ſtrictum rotasti enſem, mucronem omnem exacuisti: à quo ingenti negotio licet ſaepe à florentiſſimae Societatis tuae praefecturis, aliquando ab aliarum Eccleſiae
 10 functionum oneribus, itineribus, obſidionibus intercipereris; nunquam tamen inde manum amoviſti, tanto labore aequè infatigabilem ac ſollicitam: qui ſane magis ab haereticorum lingua et calamo, magis ab eorundem fremitu ac ſanie, quam à bellorum armis atque clangoribus urgebaris. Vicisti enim doctiſſimis ac peregrinis Quaestionibus tuis,
 15 quibus Petri navis nullo peritura naufragio, piratarum incurſus, ſceleſtorum cautes, furentium obruptas procellas atque immanes, ad tutiſſimam uſque ſtationem (divino Spiritu afflante) evaſit: quando, eſti alii brevem ſoporem interdium haurirent, Tu excubabas ſemper, et in lucubrationibus tuis tunc quieſcebas, cum humiliatis atque deletis fallacibus inſidioſorum vaſſamentis, expunctisque captioſis inſultantium
 20 objectionibus, catholicam veritatem concludebas. Velint, nolint perditiſſimi illi praedones, qui etiam in Chriſti tunicam inſuſtilem diſceptantes, irruere non verentur, Te ſemper reperient, cominus eminusque propellentem: licet ſemper aculeatis calamis, ut venenatis ſagittis, aebriſi invadant Dominicam arcem; ſemper tamen in quatuor
 25 tomos Diſputationum Tuarum, tanquam in Davidica propugnacula ſive in aeratos Machabaeorum clypeos retundentes, tela dabunt: non innoxio Fidelium ſanguine, ſed turpi jacentium rubore foedata. Quamvis tertiam ipſi moveant linguam, ut commoveant multos, Tu tamen doctrinis
 30 tuis, ſacro ac myſtico quaternario fundatis, ſtabilies omnes. Quare eis aut ad maternum ſanctae Eccleſiae ſinum, à qua impie ac tumultua-

/ rie defecerunt, citissime deflectendum erit, jucunde excipiendis, aut
 tanquam cum pugnacissimo colluctatore et eversore, ad casum usque ta-
 lipedandum; vel alicam potius, tanquam sub bipenni Thermodontiaca su-
 bito corruendum ac sine spe pereundum. Tu modo humanissime Princeps
 5 Hieronymum meum (meum inquam jure gentium, quem ab annorum edacitate
 velut è mediis hostibus, officioso discrimine, eripui) benignissime
 excepturum vel ideo non ambigo, quia ut successione quadam haeredi-
 taria ad Te attinet, vel quia ingenua illa Humanitas Tua, qua Muri-
 cem decoras, humiliora et proinde majora, pollicetur et facit. Ego
 10 vero ubi minus ob meam tenuitatem, operam meam ad animum meum Tibi
 significandum potero, aggrediar hoc unum precatiunculis meis, ut sal-
 tem ad haereticos profligandos, diutissime ac felicissime et vivas,
 et valeas. Neap. X.Kal. Septemb. MDCI.

Hieronymi Seripandi S. R. E. Card. In D. Pauli Epistolas ad Romanos
 15 et Galatas Commentaria, quibus et haereses doctissime refelluntur, et
 Apostoli sensus pura elegantia aperitur. Industria fr. Felicis à Lau-
 rino Theologi, Congregationis S. Joannis ad Carbonariam de Observan-
 tia ex Ord.Erem.S. Aug. Vicarii Gener. Ad Illustriss. ac Reverendiss
 D.D. Robertum S. R. E. Card. Bellarminum. Neapoli, apud Jo.Jaco-
 20 bum Carlinum, Typogr. Curiae Archiep. MDCI.

Bibl. Un. Greg II 469 c